

Johanna Spyri

Heidi

Príbeh dievčatka z hôr

Ilustrovala
Katarína
Vitteková

Johanna Pyri

Heidi

Johanna Spyri

Heidi

Príbehy dievčatka z hôr

Ilustrovala

Katarína Vitteková

D. Oryš
2021

© Translation: Jana Bullová, 2016
© Illustrations: Katarína Vitteková, 2021
© Slovak edition: D.Orys, s.r.o., 2021

ISBN 978-80-89929-14-6

Heidine

učňovské roky

1. Do hôr k svákovi

Z malebnej horskej dedinky Maienfeld sa kľukatí chodník cez zelené zalesnené stráne a stúpa až k úpätiu hôr, ktoré sa zo svojej majestátnej výšky vážne dívajú dolu do údolia. Chodník sa začína na rovine zarostenej nízkou trávou a horskými bylinami, ktoré vítajú pocestných silnou vôňou, a odtiaľ vedie strmo hore, priamo do Álp.

Po tomto úzkom horskom chodníku kráčala v jedno slnečné júnové ráno vysoká, mocná mladá žena a za ruku viedla dieťa. Tvár dieťaťa bola taká rozpálená, až sa mu dočervena zafarbili opálené líca. Nie div, veď to malé bolo napriek horúcemu júnovému slnku také zababušené, akoby sa malo chrániť pred silným mrazom. Dievčatko mohlo mať päť rokov, ale nedalo sa odhadnúť, aká je jeho postava. Malo totiž oblečené dvojo, ak nie trojo šiat, navyše bolo celé zakrútené do veľkého červeného vlniaka. Malá neforemná osôbka, obutá v ťažkých, klincami podbitých bagančiach, rozhorúčene a nemotorne stúpala do kopca.

Spoločníčky už mali za sebou asi hodinu cesty z údolia, keď prišli k osade, ktorá stála v polovici ich púte. Volala sa Dörfli. Takmer z každého domu – raz z okna, raz z vchodových dverí, raz od cesty – na ženu s dieťaťom niekto zavolať. Mladú ženu poznali, veď prišla do svojej rodnej osady. A ona odpovedala na všetky pozdravy aj otázky okoloidúcich, ale nikde sa nezastavila, až kým neprišli k poslednému z domov roztrúsených na konci osady. Tam sa ozvalo z jedných dverí:

„Počkaj chvíľu, Deta, pôjdem s vami, ak idete hore.“

Mladá žena zastala, dieťa jej hneď pustilo ruku a sadlo si na zem.

„Si unavená, Heidi?“ spýtala sa dievčatka.

„Nie, iba je mi horúco,“ odvetila malá.

„Hneď sme hore, musíš ešte chvíľu vydržať a robiť dlhé kroky a o hodinu tam budeme,“ povzbudzovala ju spoločníčka.

V tej chvíli vyšla z dverí buclatá, dobrácky vyzerajúca žena a pridala sa k nim. Dievčatko vstalo a pobralo sa za oboma starými známymi, ktoré sa hneď zabrali do rozhovoru o obyvateľoch Dörfli a okolitých lazov.

„Kam vlastne ideš s tým dieťaťom, Deta?“ opýtala sa známa. „Nie je to náhodou sirota po tvojej sestre?“

„Áno, je,“ odvetila Deta. „Idem s ňou hore k svákovi, musí tam ostať.“

„Čože? To dieťa má zostať u sváka? Ty si hádam rozum potratila, Deta! Čo ti to napadlo? Veď ten starý ťa rýchlo vypoklonkuje aj s tvojimi nápadmi!“

„Nemôže, je to predsa jej starý otec, musí niečo urobiť. Ja som ju mala doteraz. A to ti poviem, Barbel – miesto, ktoré sa mi teraz núka, si nenechám ujsť kvôli decku. Teraz je rad na starom otcovi, aby sa staral.“

„Iste, ak by bol ako iní ľudia,“ uznala Barbel horlivo. „Ale veď ho poznáš. Čo si počne s dieťaťom, a ešte k tomu s takým malým? Tá malá uňho nevydrží! A kam chceš vlastne ísť?“

„Do Frankfurtu,“ vysvetľovala Deta. „Našla som si tam skvelú službu. Panstvo bolo v kúpeľoch už minulé leto, malo izbu na mojej chodbe, a ja som sa oň starala. Už vtedy ma chceli zobrať so sebou, ale kvôli malej som nemohla odísť. No teraz sú tu opäť a chcu, aby som išla s nimi. A aby si vedela, ja chcem ísť.“

„Nuž, nechcela by som byť v koži tej malej!“ Barbel rozhorčene rozhodila rukami. „Veď nikto nevie, čo tam hore ten starý robí! S nikým nechce mať nič do činenia, nevkróči do kostola, ako je rok dlhý. A keď aj s tou svojou hrubou bakoľou raz do roka zide dolu, tak od neho všetci bočia, každý sa ho bojí. S tým hustým sivým obočím a huňatou bradou vyzerá ako starý strašiak. Až je človek rád, že ho nestretne niekde osamote.“

„A čo keď aj,“ odvrkla Deta vzdorovito, „on je starý otec a musí sa o dieťa postarať, on nesie za malú zodpovednosť, nie ja.“

„Aj tak by som rada vedela,“ poznamenala Barbel zvedavo, „čo má ten starý na svedomí, že vždy tak zazerá. Býva hore na poľane úplne sám, takmer vôbec ho nevidia. Všeličo sa o ňom povráva. Ty o ňom určite niečo vieš od svojej sestry, Deta.“

„Pravdaže, ale nehovorím o tom. Keby sváko niečo začul, zle by som pochodila!“

No Barbel už dlho chcela vedieť, ako sa veci majú, prečo sa sváko správa k ľuďom nepriateľsky, prečo býva tam hore celkom sám a ľudia o ňom hovoria vždy tak na pol úst, akoby sa báli byť proti nemu, ale ani nechceli byť na jeho strane. Barbel nevedela, prečo ho všetci v Dörfli volajú sváko, veď nemohol byť predsa skutočným svákom všetkých dedinčanov. Ale pretože ho tak všetci nazývali, volala ho tak aj ona.

Barbel sa do Dörfli vydala len nedávno, predtým bývala v Prättigau, takže ešte nepoznala všetky životné osudy a neobyčajné osobnosti z Dörfli a okolia. Deta, jej dobrá známa, sa však v Dörfli narodila a žila tam so svojou mamou do minulého roka. Keď jej mama zomrela, Deta sa odsťahovala do kúpeľov v Ragazi, kde si našla vo veľkom hoteli miesto chyžnej a dobrý zárobok. Dnes ráno pricestovala Deta aj s dieťaťom z Ragazu do Maienfeldu. Zviezol ich známy na voze so senom, ktoré viezol domov.

Keď sa už Barbel stretla s Detou, chcela túto príležitosť využiť, aby sa niečo dozvedela. Chytila Detu dôverne za ruku a povedala:

„Mne predsa môžeš povedať pravdu, aj čo ľudia o tom hovoria. Iste poznáš celý príbeh. Povedz mi, či bol starý vždy taký odlud a či sa ho ľudia vždy tak báli.“

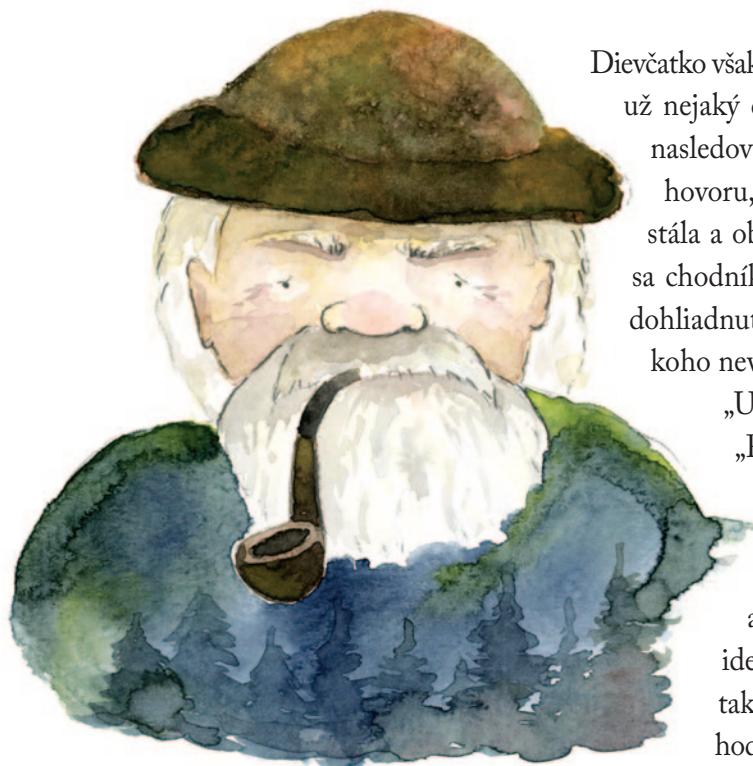
„Či bol taký vždy, neviem. Ja mám teraz dvadsaťšesť rokov a on isto aj sedemdesiat. Dúfam, že nečakáš, že som ho poznala, keď bol mladý. Keby som si však bola istá, že sa to neskôr neroznesie po celom Prättigau, tak by som ti o ňom mohla všeličo porozprávať. Moja mama totiž pochádzala z tej istej dediny ako on.“

„Ale choď, Deta, čo si o mne myslíš?“ povedala Barbel trochu urazene. „V Prättigau sa predsa kadečo rozpráva, a ja viem držať jazyk za zubami, keď treba. No tak, povedz mi o tom, nemusíš sa báť.“

„Dobre teda, ale musíš dodržať slovo!“ upozornila ju Deta.

Najskôr sa poobzerala okolo seba, či dieťa nie je príliš blízko a nebude počuť, čo chce povedať.

Dievčatko však vôbec nebolo vidieť. Zrejme už nejaký čas svoje sprievodkyne nasledovalo, čo si tie, zabraté do rozhovoru, vôbec nevšimli. Deta ticho stála a obzerala sa okolo seba. Hoci sa chodník stáčal do zákruty, dalo sa dohliadnuť až takmer k Dörffi. No nikoho nevideli.

„Už ju vidím,“ zvolala Barbel.

„Pozri, tam je,“ a ukázala prstom ďaleko od horského chodníka. „Lezie po svahu s Petrom Koziarom a jeho kozami. Prečo dnes ide to chlapčisko so zvieratami tak neskoro? Ale teraz sa to hodí, môže dozrieť na malú a ty mi môžeš všetko porozprávať.“

„Nebude s ňou mať veľa starostí,“ podotkla Deta. „Heidi nie je na svojich päť rokov hlúpa, pozerá sa okolo seba bystro, s otvorenými očami. A raz sa jej to zide, lebo starý už nemá nič než tie svoje dve kozy a kolibu.“

„Prečo, mal vari niekedy viac?“ spýtala sa Barbel.

„On? Áno, samozrejme, že mal kedysi viac,“ odvetila horlivo Deta. „Mal jeden z najkrajších majerov v Domleschgu a mal jedného brata, mladšieho, ten bol tichý a poriadny. Ale starší nechcel nič robiť, iba sa hrať na pána a cestovať, paktovať s kadejakými odkundesmi. Celý statok prehral a prepil a keď to vyšlo najavo, rodičia jeden za druhým od samého žiaľu zomreli. Mladší brat, ktorý tiež skončil o žobráckej palici, odišiel do sveta, nikto nevie kam. A sváko, keď už nemal nič, iba svoje zlé meno, tiež zmizol. Spočiatku nikto nevedel kam, potom sme sa dozvedeli, že narukoval a ako vojak sa dostal až do Neapola. Dlhých dvanásť alebo aj pätnásť rokov o ňom nikto nepočul. Len raz sa zrazu opäť objavil v Domleschgu s dospievajúcim chlapcom a chcel ho nechať u príbuzných. Ale všetky dvere sa pred

ním zatvárali a nikto o ňom nechcel ani počuť. To ho veľmi rozhorčilo, povedal, že do Domleschgu jeho noha viac nevkráča. Potom prišiel sem do Dörfli a žil tu s tým chlapcom. Jeho žena vraj bola z Graubündenska, tam sa s ňou zoznámil a tam aj zomrela. Musel mať ešte trochu peňazí, lebo chlapca, Tobiasa, dal vyučiť remeslu – za tesára. Bol to poriadny človek a všetci ho mali radi. Ale starému nikto neveril, hovorí sa, že z Neapola dezertoval, lebo by bol ináč zle skončil. Niekoho vraj zabil, samozrejme, nie vo vojne, rozumieš, ale pri bitke. Vážili sme si však príbuzných, keďže stará mama mojej mamy a jeho stará mama boli sestry. Preto ho voláme sváko a keďže my sme takmer so všetkými ľuďmi z otcovej strany v Dörfli príbuzní, všetci ho volali sváko. No a odkedy sa odsťahoval na poľanu, volajú ho sváko z poľany.“

„Ale čo sa stalo s Tobiasom?“ opýtala sa napäto Barbel.

„Počkaj, hneď to príde, nemôžem povedať všetko naraz,“ vysvetľovala Deta. „Tobias sa učil remeslu v Melse a len čo skončil, vrátil sa domov do Dörfli. Tu si zobral za ženu svoju sestru Adelheid, lebo sa už dávno mali radi a konečne mohli byť spolu. Ale ich šťastie netrvalo dlho. O dva roky neskôr Tobias pomáhal na stavbe jedného domu, spadla naňho klada a zabila ho. Keď ho priniesli domov celého doriadeného, Adelheid od hrôzy a žiaľu dostala silnú horúčku, z ktorej sa už nezotavila. Nikdy nebola veľmi silná a niekedy mala také stavy, že človek naozaj nevedel, či spí, alebo bdie. Len pár týždňov po Tobiasovej smrti pochovali aj Adelheid. Široko-ďaleko ľudia rozprávali o ich smutnom osude a potichu i nahlas hovorili, že to je zaslúžený trest za svákov bezbožný život. Povedali to aj jemu a aj pán farár mu spytoval svedomie, nakázal mu, aby sa kajal. No on bol čoraz zarytejší a uzavretejší, s nikým sa už nerozprával. Každý mu išiel z cesty. A potom sa zrazu roznieslo, že sa sváko presťahoval hore na poľanu. Vôbec neschádzal dolu a odvtedy tam žije v nepriateľstve s Bohom a ľuďmi.“

Deta prerušila rozprávanie len toľko, aby sa nadýchla a pokračovala:

„Adelheidino dieťaťko sme s mamou vzali k nám, malo iba rok. Keď minulé leto mama zomrela a ja som chcela dolu v kúpeľoch niečo zarobiť, vzala som malú so sebou a dala ju starej Uršuli do opatery za stravu. Chcela som v kúpeľoch zostať aj cez zimu, mám tam dosť práce, pretože viem šiť a plátať. A navyše, skoro na jar prišlo panstvo z Frankfurtu, ktoré som minulý rok obsluhovala a chcú ma vziať so sebou. Pozajtra odchádzame. Je to dobrá služba, to mi môžeš veriť.“

„A teraz chceš dieťa nechať u starého? Ktovie, či si ho zoberie, čo myslíš, Deta?“ spýtala sa Barbel vyčítavo.

„Čo tým myslíš?“ bránila sa Deta. „O dieťa som sa už starala, čo s ním mám teraz urobiť? Malá bude mať len päť rokov, nemôžem ju vziať so sebou do Frankfurtu. Ale kam vlastne ideš, Barbel? Sme už v polovici cesty na poľanu.“

„A veď som už tam, kde mám byť,“ odvetila Barbel. „Idem sa porozprávať s mamou Petra Koziara. V zime mi pradiť. Tak sa maj pekne, Deta. Veľa šťastia!“

Deta podala spoločníčke ruku a zostala stáť, kým Barbel kráčala k malej horskej chalúpkke, čo stála niekoľko krokov od chodníka v úžľabine, ktorá ju chránila pred horským vetrom. Chalúпка bola v polovici cesty na poľanu a bolo dobre, že stála v úžľabine. Vyzerala tak biedne a chatrne, že bývanie v nej muselo byť nebezpečné. Keď sa mohutný južný vietor preháňal nad horami, všetko na nej vŕzgalo, dvere, okná a všetky práchnivé trámy sa triasli a lomozili. Keby stála hore na poľane, určite by ju sfúklo dolu do údolia.

V chalúpkke býval Peter Koziar, jedenástročný pastier kôz, ktorý každé ráno vyháňal svoju čriedu z Dörffi na pašu vysoko do hôr. Tam nechal kozy do večera popásť sa na výdatných bylinách. Navečer Peter so zvieratami opäť zbehol dolu do Dörffi. Keď prišli do osady, pastierik prenikavo zapískal na prstoch a každý si prišiel po svoju kozu. Najčastejšie po ne chodili deti, ktoré sa kôz nebáli. Tak to išlo deň za dňom celé leto. Peter sa s deťmi stretal iba navečer, inak trávil deň len s kozami. Doma mal síce mamu a slepú starkú, ale ráno odchádzal veľmi skoro a večer prichádzal neskoro, lebo sa hral s deťmi, až kým sa nezotmel. Doma tak strávil akurát toľko času, aby si dal ráno mlieko s chlebom a večer zhltoľ to isté, a hneď potom sa uložil do postele a zaspal. Jeho otec, ktorého tiež volali Koziar, pretože ako chlapec tiež pásol kozy, zahynul pred rokom pri rúbaní dreva. Petrova mama sa síce volala Brigita, ale každý ju volal Koziarka. A slepú starkú poznali široko-ďaleko starí aj mladí iba ako starkú.

Deta čakala dobrých desať minút a netrpezlivo sa obzerala, či niekde neuvidí deti s kozami. A pretože žiadne nezbadala, vystúpila ešte trocha vyššie, odkiaľ mala lepší výhľad na celú pastvinu. Deti prichádzali veľkou okľukou, lebo Peter vedel o mnohých miestach, kde rástlo všeličo dobré pre jeho kozy, a tak občas s čriedou odbočil z chodníka. Dievčatko spočiatku namáhavo liezlo za ním, zadychčané od horúčavy

a nepohodlia v teplom oblečení. Nepovedalo ani slovo, len pozorovalo Petra, ktorý s holými nohami a v ľahkých gatiach skákal sem a tam takmer ako kozy, ktoré na štíhlych nôžkach skackali cez húštiny a kamene po strmej stráni.

Zrazu si dievčatko sadlo na zem, rýchlo si vyzulo topánky a stiahlo pančuchy, opäť sa postavilo, zhodilo veľký červený vlniak, rozoplo si sukienku a rýchlo ju vyzlieklo. Pod ňou malo ešte jednu háčkovanú, lebo teta Deta mu obliekla pod všedné oblečenie aj nedeľné šatôčky, aby ich nemuseli niešť. V okamihu bola preč aj druhá sukňa a dievčatko stálo iba v ľahkej spodničke, z košieľky s krátkymi rukávmi mu veselo vykúkali holé ruky. Potom zložilo oblečenie pekne na kôpku a o chvíľu už zľahka poskakovalo a liezlo za kozami a za Petrom.

Peter nedával pozor, čo dievčatko robí, keď zaostalo. Iba keď prišlo poskakujúc v novom oblečení, veselo sa uškeril, obzrel sa a keď zbadal kôpku s oblečením, uškrnul sa ešte trochu viac. Ústa sa mu rozťahli v úsmeve od ucha k uchu, ale nepovedal nič. Dievčatko sa cítilo slobodne a ľahko a dalo sa s Petrom do reči. Ten musel odpo-

vedať na všetko možné, lebo maličká chcela vedieť, koľko má kôz a kam s nimi ide a čo tam robí, keď tam príde. Napokon deti dorazili s kozami k chalúpku a tete Dete. Sotva ich však teta zazrela, hlasno vykričla:

„Heidi, čo si to urobila? Ako to vyzeráš? Kde máš sukne a vlniak? Kúpila som ti celkom nové topánky a uplietla nové pančuchy a všetko je preč! Kde si to nechala?“

Dievčatko pokojne ukázalo na stráň a povedalo: „Tam!“

Teta sledovala Heidin prštek. Áno, tam niečo leží, a navrchu je nejaká červená bodka, to musí byť vlniak.

„Ty nešťastnica!“ zvolala rozčúlená teta. „Čo ti to zišlo na um, prečo si sa vyzliekla? Čo to má znamenať?“

„Nepotrebujem to,“ povedala Heidi a vôbec nevyzerala, že by ľutovala.

„Ach, ty nešťastnica! Heidi, ty si taká nerozumná!“ lamentovala Deta. „Kto teraz pôjde dolu po tie veci? Veď je to aj pol hodiny cesty! Hej, Peter, zbehni dolu a prines ich. Choď, nestoj tam a nevyvaluj na mňa oči, akoby si bol k zemi prikutý!“

„Už je neskoro,“ povedal Peter pomaly a ani sa nepohol. Strčil ruky do vreciek a počúval Detin výbuch.

„Iba tu stojíš a vypliešťaš na mňa oči!“ rozkričala sa na neho Deta. „Vieš čo? Niečo ti dám, ak zbehneš dolu po tie veci. Pozri,“ a podala mu nový päťáčik, ktorý sa mu ligotal pred očami.

Peter vyskočil a rozbehol sa najkratšou cestou dolu na pasienok. O chvíľu veľkými skokmi dobehol ku kôpke oblečenia, schmatol ju a vrátil sa naspäť tak rýchlo, že ho tetka musela pochváliť a dať mu jeho päťák. Peter ho rýchlo strčil do vrečka. Tvár mu žiarila a naširoko sa usmieval, lebo taký poklad často nevidal.

„Poď, pomôžeš mi vyniesť veci hore k svákovi na poľanu, aj tak to máš po ceste,“ povedala Deta a začala sa štverať hore strmým svahom, ktorý sa vypínal hneď za chalupou Koziarovcov.

Chlapec ochotne urobil, čo od neho chcela a kráčal za ňou, pod ľavou pazuchou uzlík, v pravej ruke pastierska palica. Heidi a kozy veselo poskakovali okolo neho.

Tak sa sprievod po trištvrte hodine dostal na poľanu, kde na výbežku kopca stála chalupa starého sváka. Vystavená vetru, ale aj slnečným lúčom, ponúkala nádherný výhľad dolu do údolia. Za chalupou stáli tri staré jedle s hustými dlhými konármi a za nimi viedol chodník do strmého kopca vysoko k starým sivým skalám. Spočiatku bol kopec trávnatý, neskôr skalnatý, porastený hustým krovím a napokon sa vypínali už iba holé, strmé bralá.

Pred chalupu, zo strany od údolia, postavil sváko lavičku. Tu sedel, v ústach fajka, obe ruky položené na kolenách a pokojne pozeral, ako sa deti, kozy a tetka Deta štverajú hore. Detu už všetci predbehli. Prvá bola hore Heidi. Išla priamo k svákovi, podala mu ruku a povedala: „Dobrý večer, starký!“

„Aký starký? Čože mi to hovoríš?“ opýtal sa starec nevlúdne, ale podal dieťaťu ruku a prezrel si ho dlhým, prenikavým pohľadom spod hustého obočia.

Heidi mu bez mihnutia oka pohľad opätovala. Starký s dlhou bradou a hustým sivým obočím, ktoré bolo uprostred zrastené, až sa podobalo na húštinu, vyzeral tak čudne, že si ho Heidi musela poriadne obzrieť. Medzitým vyšla hore aj teta s Petrom, ktorý iba mlčky stál a sledoval, čo sa tu deje.

„Želám vám dobrý deň, sváko,“ povedala Deta. „Vedieť vám Tobiasovu a Adelheidinu dcéru. Asi ste ju nespoznali, veď ste ju videli naposledy, keď mala rok.“

„A čo s ňou ja mám?“ opýtal sa starec úsečne. „A ty tam,“ zavolať na Petra, „chod už s kozami, už aj tak meškáš! A vezmi aj tie moje!“

Peter poslúchol a hneď zmizol, lebo bol celý nesvoj, keď naňho sváko takto pozeral.

„Musí ostať u vás, sváko,“ odsekla Deta. „Myslím, že ja som už svoje urobila. Veď som sa o ňu starala štyri roky. Teraz je rad na vás, napokon, je aj vaša.“

„A čo keď tá malá,“ povedal starec a zlostne zazrel na Detu, „začne za tebou fňukať a nariekať? Čo si s ňou potom počnem?“

„To je už vaša vec,“ odvrkla Deta. „Myslím, že ani mne nikto nepovedal, čo s ňou mám robiť, keď mi strčili do rúk ročné decko. Mali sme s mamou veru čo robiť. Teraz musím do služby a je na vás, aby ste sa o malú postarali. Ak si ju nemôžete nechať, urobte s ňou, čo chcete. Vy za ňu poniesiete zodpovednosť, keď sa skazí. Ale vy asi nebudete chcieť ešte niečo naprávať, však?“

Deta mala výčitky svedomia, preto toľko rečnila a povedala viac, ako chcela. Pri jej posledných slovách sváko vstal, pozrel na ňu tak, že cúvla niekoľko krokov, potom vystrel ruku a panovačne povedal:

„Zmizni, odkiaľ si prišla a viac sa tu neukazuj!“

Viac Dete nebolo treba.

„Tak sa majte dobre. A ty tiež, Heidi,“ povedala rýchlo. Rozbehla sa dolu kopcom a zastavila sa až v Dörfli, lebo vnútorný nepokoj ju hnala ako parný stroj.

V Dörfli na ňu ľudia volali, lebo sa čudovali, kde zostalo dievčatko. Všetci Detu poznali a vedeli, čie dieťa to bolo. No keď sa zo všetkých dverí a okien ozývalo:

„Kde je dieťa? Deta, kde si nechala to dieťa?“

Zakričala neochotne: „Hore u sváka na poľane! Nuž, u sváka, počuli ste?“

Cítila sa veľmi nepríjemne, pretože ženy na ňu zo všetkých strán volali:

„Ako si mohla niečo také urobiť?“ a: „Och, to úbožiatko!“ a: „Také malé a bezmocné dieťa nechala hore!“ a potom znova a znova: „Chúďa malé!“

Deta utekala tak rýchlo, ako len vedela a bola rada, keď už nič nepočula. Nebolo jej ľahko na srdci, veď mama jej na smrteľnej posteli zverila malú do opatery. Ale aby sa upokojila, povedala si, že pre ňu môže urobiť viac, keď zarobí veľa peňazí. A tak bola rada, že o chvíľu bude od všetkých tých ľudí, ktorí jej dohovárajú, ďaleko a ešte aj príde k peknému zárobku.

2. U starkého

Keď Deta zmizla, sadol si sváko opäť na lavičku a vyfúkol poriadny kúdol dymu zo svojej fajky. Pohľad upieral do zeme a nepovedal ani slovo. Heidi sa medzitým zvedavo obzerala okolo seba, objavila chlievik pre kozy, ktorý bol pristavený k chalupe a nazrela dnu. Vnútri nič nebolo. Dievčatko pokračovalo v prieskume a prišlo za chalupu k starým jedliam. Vietor v ich konároch fúkal tak silno, že to vo vrcholkoch stromov šumelo a hučalo. Heidi zostala stáť a počúvala. Keď sa vietor utíšil, vyšla spoza chalupy a prišla k starkému. Keď ho našla tak, ako ho tam nechala, postavila sa pred neho, založila si ruky za chrbát a pozorovala ho. Sváko zdvihol oči.

„Čo teraz?“ opýtal sa dievčatka, ktoré pred ním ešte stále nehybne stálo.

„Chcem vidieť, čo máš dnu v chalupe,“ povedala Heidi.

„Tak pod!“ sváko sa postavil a vošiel do chalupy. „Zober si so sebou aj svoj batôžtek s oblečením,“ prikázal jej vo dverách.

„Už ho nebudem potrebovať,“ namietala Heidi.

Starec sa obrátil a prenikavo pozrel na dieťa, ktorého čierne oči horeli očakávaním, čo by mohlo byť dnu.

„Zdá sa, že bude bystrá,“ zamrmlal si popod nos.

„A prečo ho už nebudeš potrebovať?“ opýtal sa nahlas.

„Chcem chodiť ako kozy, lebo majú ľahké nôžky.“

„Nuž, nedbám. Ale prines tie veci,“ prikázal jej, „odložíme ich do skrine.“

Heidi poslúchla. Starec otvoril dvere a Heidi vošla za ním do veľkej miestnosti, jedinej v celej chalupe. Stál tam stôl a pri ňom stolička, v jednom rohu bola posteľ, v druhom ohnisko a nad ním visel veľký kotol. Naproti boli veľké dvere. Keď ich

starký otvoril, ukázalo sa, že je to skriňa. Viselo v nej jeho oblečenie. Na jednej policičke ležalo niekoľko košiel, pančúch a šatiek, na ďalšej nejaké taniere, hrnčeky a poháre a na najvyššej okrúhly chlieb, údené mäso a syr. V skrini bolo všetko, čo sváko z polany mal a potreboval. Keď otvoril skriňu, Heidi k nej rýchlo podišla a strčila do nej svoje veci tak ďaleko dozadu za svákove, aby ich len tak ľahko nenašiel. Pozorne sa poobzerala po izbe a spýtala sa:

„A kde budem spať, starký?“

„Kde chceš,“ odpovedal.

To sa Heidi páčilo. Nazrela do všetkých kútov a prezrela každé miestečko, kde by sa dalo spať. V rohu pri starkého posteli stál malý rebrík. Heidi po ňom vyliezla a vyšla do senníka. Boli tam kôpky čerstvého voňavého sena a cez malý okrúhly otvor v streche videla ďaleko do doliny.

„Tu chcem spať,“ zavolala dolu, „je tu krásne!
Pod sa pozrieť, ako je tu krásne, starký!“

„Ja to viem,“ ozvalo sa zdola.

„Hneď si postelie!“ zvolalo dievčatko a horlivo pobehovalo sem a tam. „Ale musíš prísť hore a priniesť mi plachtu, lebo na posteli má byť plachta. Na nej sa leží.“

„Tak, tak,“ pristal starký, išiel ku skrini a trochu sa v nej poprehrňal. Keď spod svojich košiel vytiahol kus hrubého plátna, vhodného na plachtu, vyšiel s ním hore po rebríku. V senníku už bolo pripravené pohodlné lôžko. Hore, kde má ležať hlava, bolo seno navŕšené vyššie a lôžko bolo otočené tak, aby sa z neho dalo pohodlne pozeráť cez okrúhlu škáru von na oblohu.

„Dobre si to urobila,“ pochválil ju

starký, „teraz príde plachta, ale počkaj ešte,“ zobral z kopy za náruč sena a navršil ho tak, aby bola posteľ taká vysoká, že nebolo cítiť tvrdú podlahu. „No, poď sem s tou plachtou.“

Heidi vzala plachtu, takmer ju nemohla odniesť, taká bola ťažká, čo bolo len dobre, lebo ostré stebľa sena hrubú látku neprepichnú. Spoločne plachtu rozprestrela na seno a kde bola príliš široká a dlhá, zastrčila Heidi šikovne okraje pod lôžko. Kútik na spanie vyzeral veľmi dobre a čisto. Heidi sa postavila pred svoju posteľ a zamyslene sa na ňu pozrela.

„Na niečo sme zabudli, starký,“ povedala potom.

„Na čo?“ opýtal sa.

„Na prikrývku, lebo keď ideme do postele, suchneme sa pod prikrývkou.“

„Hm, myslíš? A čo ak žiadnu nemám?“ opýtal sa starký.

„Och, to nič,“ upokojovala ho Heidi, „potom sa prikryjem senom.“

Už chcela ísť po ďalšie seno, keď ju starký zastavil.

„Počkaj chvíľu,“ povedal a zišiel dolu po rebríku k svojej posteli. Vzápätí sa vrátil a na zem položil ťažké plátenné vrece.

„Nie je to lepšie ako seno?“ opýtal sa.

Heidi zo všetkých síl ťahala vrece sem a tam, aby ho rozložila, ale drobné rúčky si s tou ťažkou vecou nevedeli rady. Starký jej pomohol a keď ležalo vrece rozprestreté na posteli, vyzerala veľmi dobre a pohodlne. Heidi stála celá uveličená nad svojou novou postielkou a povedala:

„To je krásna prikrývka, aj celá posteľ! Chcela by som, aby už bola noc, aby som si tam mohla ľahnúť.“

„Hádám by sme mali najprv niečo zjesť,“ povedal starký. „Čo ty na to?“

Heidi pri usilovnej príprave postele zabudla na všetko ostatné. No teraz sa v nej pri myšlienke na jedlo ohlásil ukrutný hlad. Veď dnes ešte nič nejedla, len skoro ráno kúsok chleba a pár hltov slabej kávy, potom ju čakala dlhá cesta. A tak rýchlo prikývla: